

ממנו, נחשב לו כאלו עשה אותו עולה, ואותו עפר, לתקן בו מזבח אדמה, ודם הברית כאלו זבח עליו עולות. זהו שכתוב מזבח אדמה תעשה לי וגו', ומציל אותו באותו עפר מחבוט הקבר, ובדם מילה מצילו משחיטת מלאך המות.

ואם אותו שקבל ברית הוא ממזר, אותו העפר תקן לנחש, שנאמר בו ונחש עפר לחמו, והוא מן האדמה אשר אררה יהו"ה, שנאמר בה ארורה האדמה, והיא עפר, מזה שנאמר בה והארץ היתה תהו ובהו, שנאמר בה והארץ כבגד תבלה, עמו יהיה חלקו, כאלו קשר אותו לעשות עולה לעבודה זרה, שאותו בן או בת הם פסל ומסכה, ועל זה נאמר אשר יעשה פסל ומסכה, ונאמר ושם בסתר - בסתרו של עולם, ואמר כל העם אמן - שאותו הבן הוא מהנחש הקדמוני שגרם מות לאדם ולאשתו, שנאמר בו ארור אתה מפל הבהמה וכו'.

קלפת הערלה שמכסה על י, יש לה שלש קלפות כמו גלדי בצלים זו על זו, והם כקלפות האגוז, שנאמר עליהם והארץ היתה תהו - זה קו ירק, הקלפה הראשונה של האגוז, ובהו - אבנים מפלמות, זו הקלפה השנייה של האגוז קשה כאבן, וחשף - קלפה שלישית. ובהם פרושהו רבותינו, אין דורשים בעריות בשלשה, שלש שנים יהיה לכם צרלים, וכנגד המח הוא, ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש הלולים לה'.

ובהם מצד של ערלה, ארבעה נכנסו לפרדס - שלשה אכלו

מניה, אתחשיב ליה כאלו עביד ליה עולה, והוא עפרא לתקנא ביה מזבח אדמה, ודם דברית כאלו זבח עלה עליון, הדא הוא דכתיב (שמות כ כא) מזבח אדמה תעשה לי וגו', ושזיב ליה בההוא עפרא מחבוט הקבר, ובדם מילה שזיב ליה משחיטת מלאך המות.

ואם ההוא דקביל ברית איהו ממזר, ההוא עפרא תקין ליה לחו"א, דאתמר ביה (ישעיה סה כה) ונחש עפר לחמו, ואיהו מן

האדמה אשר אררה יהו"ה (בראשית ה

כט), דאתמר בה (שם ג יז) ארורה האדמה, ואיהי

עפרא מהאי דאתמר בה (שם א ב) והארץ היתה

תהו ובהו, דאתמר בה (ישעיה נא ו) והארץ כבגד

תבלה, עמיה יהא חולקיה, כאלו קשיר ליה

למעבד עולה לעבודה זרה, דההוא בן או בת

אינון פסל ומסכה, ועל דא אתמר (דברים כז

טו) אשר יעשה פסל ומסכה, ואתמר ושם

בסתר, בסתרו של עולם, ואמר כל העם אמן,

דההוא בר מנחש הקדמוני איהו, דגרים מות

לאדם ולאשתיה, דאתמר ביה (בראשית ג יד) ארור

אתה מפל הבהמה וכו'.

קליפה דערלה דכסי על י, אית לה תלת

קליפי כגלדי בצלים דא על דא,

ואינון כקליפין דאגוזא, דאתמר עלייהו

והארץ היתה תהו, דא קו ירוק קליפה

קדמאה דאגוזא, ובהו אבנים מפולמות דא

קליפה תנינא דאגוזא קשה כאבן, וחשף

קליפה תליתאה, ובהון (דף יא ע"ב) אוקמיהו

רבנן אין דורשין בעריות בשלשה, שלש

שנים יהיה לכם צרלים (ויקרא יט כג), ולקבל

מוחא, איהו ובשנה הרביעית יהיה כל פריו

קדש הלולים ליהו"ה.

ובהון מסטרא דערלה ארבעה נכנסו לפרדס, שלשה אכלו מאלין קליפי

מִהֶקְלֹפֹת הִלְלוּ וּמְתוֹ, הִרְבִּיעֵי
אֲכַל הַפְּרִי וְזֶרֶק הֶקְלֹפֹת וְחִי.
כְּמוֹ זֶה נֶאֱמַר, רַבִּי מֵאִיר רִמּוֹן
מִצָּא - תּוֹכּוּ אֲכַל, קִלְפֹתוֹ וְזֶרֶק.
וּכְמוֹ שֶׁהֶקְלֹפֹת הִלְלוּ הֵם
קִשְׁיֹת שְׂמֻכְסוֹת עַל הַלֶּכֶה,
שֶׁהֵיא מִחַ מִבְּפָנִים, וְאִין אָדָם
יָכוֹל לֶאֱכֹל בְּלֶחֶם הַתּוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ עֵץ חַיִּים הִיא, עַד
שֶׁזֶרֶק קִשְׁיֹת מִהֶלְכוֹת, וְיֵשׁ
הַלֶּכֶה שְׂכַל קִשְׁיֹתֶיהָ הֵם כְּאֵלֶּן,
שֶׁקִּלְפֹתוֹ וְקִנְיָה שְׁלוֹ וְעֵצִים
וְעֵלִים וְהַפְּרִי - כָּלֶם שְׁוִים
לְמֵאֲכָל, וְעֵלְיוֹ נֶאֱמַר נִרְדַּ וּכְרַכְּם
וְכוּ, וְלִכְּן אֵין כָּל הַקִּשְׁיֹת
שְׁוֹת.

מִצֹּה רַבִּיעֵית בְּמֵלֶת בְּרֵאשִׁית זו
תּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ הִ' קִנְיֵי
רֵאשִׁית דְּרַפּוֹ, וְזוֹ שְׂכִינָה
תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהֵיא רֵאשִׁית
לְנִבְרָאִים, וְהִיא אַחֲרִית לְחֻכְמָה
עֲלִיוֹנָה, וּבִגְלָלָהּ נֶאֱמַר מִגִּיד
מְרֵאשִׁית אַחֲרִית.

בְּשִׁנְטֵלָה מִכְּתָר נִקְרָאת עֲטָרַת
תְּפָאֶרֶת, עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צְדִיק,
הַכְּתָר שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה, וּבִגְלָלָהּ
נֶאֱמַר כָּל הַמְּשַׁתְּמֵשׁ בְּתִגָּא חֲלָף.
כְּשִׁנְטֵלָה מִהַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה
הַזֹּה, שֶׁהֵיא רֵאשִׁית, נִקְרָאת עַל
שְׂמָה, וּכְשִׁנְטֵלָה מִבִּינָה, נִקְרָאת
עַל שְׂמָה - תְּבוּנָה.

וּכְשִׁנְטֵלָה מִחֶסֶד נִקְרָאת תּוֹרָה
שְׂפָכְתָב, שֶׁנֶּתְנָה מִימִין, שְׂפָתוֹב
מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לָמוֹ, וּכְשִׁנְטֵלָה
מִגְבוּרָה נִקְרָאת תּוֹרָה שְׂבַעַל
פֶּה, שֶׁכָּף פְּרִשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָּה,
תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה מִפִּי הַגְּבוּרָה
נִתְנָה, וּמִשָּׁם גְּבוּרִים לַעֲמֹד
בַּפְּרָץ, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד בָּהּ אֶלָּא
גְּבוּר בְּמִלְחַמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, גְּבוּר
בִּיצֵרוֹ.

וּבְיוֹם הַשְּׁלִישִׁי יִרְדֶּה לַעֲמוּד

וּמְתוֹ, רַבִּיעֵאָה אֲכַל אֵיבָא וְזֶרֶק קְלִיפִין וְחִי,
כְּגוֹוֵנָא דָּא אֶתְמַר רַבִּי מֵאִיר רִמּוֹן מִצָּא, תּוֹכּוּ
אֲכַל קְלִיפֹתוֹ וְזֶרֶק.

וּכְגוֹוֵנָא דְאֵלִין קְלִיפִין, אֵינוֹן קוֹשְׁיִין דְּחַפִּיִין
עַל הַלֶּכֶה, דְּאֵיהִי מוֹחָא מְלֻגָּאוֹ,
וְלִית בַּר נֵשׁ יָכִיל לְמִיכַל בְּנֵהֲמָא דְאֹרִיִּיתָא,
דְּאֶתְמַר בָּהּ עֵץ חַיִּים הִיא (מְשַׁלִּי ג יח), עַד דְּזִרְיק
קוֹשְׁיִין מִהֶלְכוֹת, וְאֵית הַלֶּכֶה דְּכָל קוֹשְׁיִין
דִּילָהּ אֵינוֹן פְּאִילָנָא, דְּקִלִּיפָה דִּילֵיהּ וְקִנְיָה
דִּילֵיהּ וְעֵצִיו וְעֵלִין וְאֵיבָא כְּלֵהוֹן שְׁוִין
לְמִיכַל, וְעֵלֵיהּ אֶתְמַר (שִׁיר ד יד) נִרְדַּ וּכְרַכְּם
וְכוּ, וּבְגִין דָּא לֹאוּ כָּל קִשְׁיִין שְׁוִין.

בְּקוֹדָא רַבִּיעֵאָה בְּמֵלֶת בְּרֵאשִׁית, דָּא
אֹרִיִּיתָא, דְּאֶתְמַר בָּהּ (מְשַׁלִּי ח

כב) יְהוּ"ה קִנְיֵי רֵאשִׁית דְּרַפּוֹ, וְדָא שְׂכִינְתָּא
תְּתָאָה, דְּאֵיהִי רֵאשִׁית לְנִבְרָאִים, וְאֵיהִי
אַחֲרִית לְחֻכְמָה עֲלִיָּהּ, וּבְגִינָה אֶתְמַר (יִשְׁעִיָּה מו
c) מִגִּיד מְרֵאשִׁית אַחֲרִית.

בַּד אֶתְנַטִּילַת מִכְּתָר אֶתְקִרִיאַת עֲטָרַת
תְּפָאֶרֶת, עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צְדִיק, תִּגָּא
דְּסֵפֶר תּוֹרָה, וּבְגִינָה אֶתְמַר כָּל הַמְּשַׁתְּמֵשׁ
בְּתִגָּא חֲלָף, כַּד אֶתְנַטִּילַת מֵהֵאִי חֻכְמָה עֲלִיָּהּ
דְּאֵיהִי רֵאשִׁית, אֶתְקִרִיאַת עַל שְׂמָה, וְכַד
אֶתְנַטִּילַת מִבִּינָה אֶתְקִרִיאַת עַל שְׂמָה תְּבוּנָה.
וְכַד אֶתְנַטִּילַת מִחֶסֶד, אֶתְקִרִיאַת תּוֹרָה
שְׂפָכְתָב דְּאֵיתִיהִיבַת מִימִינָא,

דְּכִתִּיב (דְּבָרִים לג יב) מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לָמוֹ, וְכַד
אֶתְנַטִּילַת מִגְבוּרָה אֶתְקִרִיאַת תּוֹרָה שְׂבַעַל
פֶּה, דְּהִכִּי אוּקְמוּהוּ מְאִרִי מִתְּנִיתִין, תּוֹרָה
שְׂבַעַל פֶּה מִפִּי הַגְּבוּרָה נִיתְנָה, וּמִתְּמִן
גְּבוּרִים עוֹמְדִים בַּפְּרָץ, וְלֹא יָכִיל לְמִיקָם בָּהּ
אֶלָּא גְּבוּר בְּמִלְחַמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, גְּבוּר בִּיצֵרוֹ.

וּבְיוֹמָא תְּלִיתָאָה נְחִיתַת לַעֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא עַל יְדֵי דְמֹשֶׁה, הֲדָא הוּא